

Školní vzdělávací program

Průřezová témata

Autor: Renáta Blašková

Průřezová témata jsou zařazena do gymnaziálního vzdělávání jako aktuální a formativní prvek. Stávají se významnou a integrující součástí vzdělávání, rozvíjí individuální uplatnění žáků, vytvářejí podmínky pro jejich vzájemnou spolupráci. Tato témata mají především výchovný charakter, přispívají k utváření postojů a hodnotového systému žáků.

Tematické okruhy průřezových témat umožňují propojení získávaných vědomostí a dovedností, jako důležitý prvek prochází napříč celým systémem vzdělávání. Přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces osvojování základních kompetencí. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem všech vyučovacích předmětů.

Průřezová témata je možné realizovat jako samostatný předmět v ŠVP (školský vzdělávací plán) nebo jako součást jiných vzdělávacích oborů, kde mohou být integrovány nebo zpracovány formou besed, projektu či kurzu.

Na nižším gymnáziu musí škola v průběhu čtyř let zařadit celé téma Výchova demokratického občana. Z ostatních průřezových témat zařadí škola aspoň některé.

Průřezová témata jsou vymezena takto:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

Členění a charakteristika průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova:

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

Téma zdůrazňuje formativní prvky, je praktické a má každodenní využití. Pomáhá žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Odráží zvláštnosti a individuální potřeby každého žáka.

2. Výchova demokratického občana:

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Téma má mezioborový a multikulturní charakter. Jeho úkolem je poskytnout žákovi základní úroveň občanské gramotnosti. Vede žáka k pochopení základních hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti. Uplatňuje zásady slušné komunikace.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Téma rozvíjí schopnost myšlení v souvislostech s mezinárodním děním, podporuje poznání života a jeho perspektivy v evropském a mezinárodním prostoru.

4. Multikulturní výchova:

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Téma umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí kulturního vývoje, prolíná všemi vzdělávacími obory. Rozvíjí toleranci a chápání kulturní rozlišnosti. Vede k odstraňování předsudků vůči neznámému.

5. Environmentální výchova:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Vede žáka k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí s ohledem na ekologická, ekonomická, vědeckotechnická, politická a občanská hlediska. Podporuje aktivní účast na utváření a ochraně životního prostředí. Na realizaci tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí.

6. Mediální výchova:

Tématické okruhy receptivních činností:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Tématické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Průřezové téma nabízí žákovi základní poznatky a dovednosti v oblasti mediální komunikace a práce s médii. Rozvíjí schopnost analyzovat nabízená sdělení, schopnost vyhodnotit jejich věrohodnost a posoudit jejich komunikační záměr.